

Sygn. akt II Ka 741/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2021r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Moniki Zimnoch-Branickiej

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2021 r.

sprawy **I. M.**

oskarżonego z art. 18 § 1 kk w zw. z art. 288 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 13 lipca 2021 r. sygn. akt II K 922/19

I. wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego I. M. 840 złotych tytułem poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze;

III. zasądza od oskarżyciela posiłkowego R. M. 10 złotych wydatków postępowania odwoławczego, pozostałe przyjmując na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 741/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

6.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 13 lipca 2021 roku, sygn. akt II K 922/19

6.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

6.3. Granice zaskarżenia**6.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

6.1.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

6.4. **Wnioski**

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

6.5. Ustalenie faktów

6.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
6.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				

6.6. Ocena dowodów

6.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

6.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów	

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
2.1.1.1	wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego z k. 821-824	dowód z dokumentu wiarygodny, jednakże nieistotny dla poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie; podniesione w nim okoliczności dotyczące nieważności umowy darowizny podnoszone były przez oskarżyciela posiłkowego, a dokument ten nie zawiera żadnych nowych okoliczności;
zdjęcia z k. 748-791	w zdecydowanej większości zdjęcia tożsamej treści zostały już złożone w toku postępowania przed Sądem I instancji, a pozostałe nie zawierają nowych, istotnych okoliczności;	
wzywaniu do zaniechania dalszych naruszeń skierowane do oskarżonego oraz J. M. z k. 825-828	dowód z dokumentu wiarygodny, jednakże nieistotny dla poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie; podniesione w nim okoliczności były już podnoszone w toku postępowania przed Sądem I instancji;	

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	Prokurator zaskarżonemu wyrokowi zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść polegający na błędnym uznaniu, że oskarżony I. M.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

	<p>swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion przestępstwa z art. 288 § 1 kk, co doprowadziło do uniewinnienia oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, podczas gdy prawidłowa ocena okoliczności sprawy i zgromadzonego w jej toku materiału dowodowego, prowadzi do wniosku, że działanie I. M. było skierowane na cudzą rzecz w postaci krzewów i drzew owocowych znajdujących się na terenie działek nr (...), które to nakłady zostały poczynione przez R. M.- posiadacza i użytkownika w/wym. działek, przez co oskarżony zrealizował znamiona w/wym. występk.</p>	
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>W tym miejscu Sąd Okręgowy ustosunkowuje się do zarzutów zawartych w apelacji prokuratora, co będzie również odniesieniem się do większości zarzutów później przytoczonych w uzasadnieniu, a podniesionych w apelacji oskarżyciela posiłkowego.</p> <p>I tak można powiedzieć, że w przedmiotowej sprawie stan faktycznie można uznać praktycznie za bezsporny jeżeli chodzi o fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dotyczy to w szczególności takich kwestii jak:</p> <p>-posiadanie przez oskarżyciela R. M. przedmiotowej nieruchomości i poczynienie przez niego na niej określonych nakładów (w tym zasiania trawnika i dokonania nasadzeń drzew owocowych oraz tui),</p>		

-stanu prawnego tejże nieruchomości tj. prawa własności przysługującego oskarżonemu I. M. i posiadania w tym zakresie wiedzy przez oskarżyciela posiłkowego, przynajmniej w dniu zdarzenia opisanego w akcie oskarżenia,

-przebiegu zdarzenia jakie miało miejsce na tej nieruchomości w dniu 9 sierpnia 2018 r i jego skutków w postaci spowodowania zniszczenia trawnika i nasadzonych drzew oraz krzewów.

Istota natomiast przedmiotowej sprawy sprowadza się do tego, że każda z przeciwnych stron, z podanych wyżej okoliczności, chce w oparciu o odmienną interpretację uregulowań prawnych wyciągnąć dla siebie korzystne wnioski. Jednakże w ocenie Sądu Okręgowego podzielić należy pogląd wyrażony przez Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim, iż brak jest podstaw do przypisania oskarżonemu winy w zakresie występku z art. 288 § 1 kk., albowiem działania, których się dopuścił nie odnosiły się do rzeczy „cudzej”.

Na wstępie rozważań natury prawnej zgodzić się należy z kwestiami podnoszonymi przez jednego, czy drugiego skarżącego, a więc tym, że art. 288 § 1 kk obejmuje swoją ochroną posiadanie, w tym posiadanie nieruchomości, jak również że stosowny wniosek o ściganie może być złożony właśnie przez posiadacza, jako pokrzywdzonego, a „zniszczenie nieruchomości” polegać również może na usunięciu drzew, krzewów czy innych nasadzeń- w tym przypadku trawy (m.in. Komentarz do Kodeksu Karnego pod red J. Giezka tezy 4 i 6 do art. 288, komentarz do Kodeksu

Karnego pod red. A. Zolla tezy 8,10,14,18,19 do art. 288). Jednakże w oparciu o przytoczone wyżej, niewątpliwie słuszne poglądy nie można uznać, że w przedmiotowej sprawie mamy działanie winno podlegać penalizacji. W literaturze, czy orzecznictwie, przynajmniej tej dostępnej Sądowi Okręgowemu, nie sytuacji analogicznej, jak w przedmiotowej sprawie, gdy mamy do czynienia z konfliktem interesów właściciela i posiadacza gruntu. W żadnym razie tej kwestii nie rozstrzyga przytaczany przez skarżących wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2003 roku, sygn. akt III K 165/03, który dotyczył jednak innego stanu faktycznego, niż w niniejszej sprawie. W judykacie tym Sąd Najwyższy rozważał możliwość przyznania statusu pokrzywdzonego posiadaczowi rzeczy ale w sytuacji, gdy sprawcą jej zniszczenia nie był właściciel, dlatego tezy tego orzeczenia nie można automatycznie przenosić na grunt przedmiotowej sprawy. Co więcej, wnikliwa analiza uzasadnienia wyroku uprawnia do wniosku, że może on stanowić potwierdzenie słuszności stanowiska zajętego przez sąd meriti.

I tak, Sąd Najwyższy przyznając posiadaczowi ochronę w ramach art. 288 kk uzupełnia opis tego podmiotu o takie przymioty kwalifikujące jak „posiadacz prawny”, czy też posiadacz „ w dobrej wierze”. Nie może być wątpliwości, że oskarżyciel posiłkowy, przynajmniej na dzień inkryminowanego zdarzenia, tych atrybutów nie posiadał, ponieważ miał świadomość stanu prawnego nieruchomości, którą od początku posiadał bez żadnego tytułu prawnego.

W ocenie Sądu Okręgowego, na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy nie może mieć fakt, że w toku znajdują się sprawy cywilne I Ns 249/19 o uchylenie lub zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po S. M. w części dotyczącej gospodarstwa rolnego oraz XXV 323/18 o ustalenie nieważności umowy darowizny na podstawie której J. M. darowała oskarżonemu działki, na których oskarżyciel posiłkowy dokonał inwestycji. Niewykluczone, że w wyniku orzeczeń w tych sprawach dojdzie do zmiany stanu prawnego przedmiotowych działek, jednak a priori nie można takiej okoliczności zakładać i to z niekorzyścią dla oskarżonego. Wiążący bowiem jest stan prawny jaki istniał na dzień 9 sierpnia 2018 r, zgodnie z którym właścicielem był oskarżony. Do kwestii dot. będących w toku postępowań cywilnych i niemożności przewidzenia przez oskarżonego jakie mogą zapaść w nich orzeczenia w bardzo obszerny sposób odniósł się już sąd I instancji i Sad Odwoławczy nie widzi potrzeby powtarzać przywołanej przez ten sąd argumentacji. Podnieść jedynie należy, że oskarżony I. M. nabył nieruchomości stanowiącą działki o numerach (...) nabył w drodze umowy darowizny w 16 września 2011 roku od swojej matki J. M.. Sąd I instancji słusznie zauważył, iż I. M. nie miał wiedzy o okolicznościach, które poddawałyby w wątpliwość przysługujące mu prawo własności nieruchomości. Podniesiony przez prokuratora argument w postaci niezakończenia postępowań cywilnych podważających przysługujące mu prawo własności nie zasługuje na uwzględnienie. Świadomość oskarżonego bowiem należy oceniać

na datę zdarzenia. Sąd I instancji przeprowadził w tym zakresie szeroką analizę, w wyniku której doszedł do wniosku, że oskarżony w dacie czynu nie miał podstaw by sądzić, że prawo własności mu nie przysługuje. Sąd Okręgowy w pełni podziela tę ocenę.

Jako samoistny posiadacz oskarżyciel posiłkowy poczynił na przedmiotową nieruchomość nakłady m.in. w postaci wykonania trawnika, nasadzenia drzewek owocowych oraz tui. Zgodnie z art. 48 kc, do części składowych gruntu należą w szczególności budynki i inne urządzenia trwale z gruntem związane, jak również drzewa i inne rośliny od chwili zasadzenia lub zasiania. Natomiast stosownie do art. 191 kc własność nieruchomości rozciąga się na rzecz ruchomą, która została połączona z nieruchomością w taki sposób, że stała się jej częścią składową. Tak więc od momentu dokonania nasadzeń drzewek i zasiania trawy stają się one częścią składową nieruchomości, a więc własnością właściciela nieruchomości, w tym wypadku oskarżonego. Prawo własności daje właścicielowi pełne prawo do rozporządzania swoją rzeczą łącznie z jej zniszczeniem, co w przedmiotowej sprawie nastąpiło w odniesieniu do trawy i drzewek. Ochrona posiadacza, który poczynił tego rodzaju nakłady przewidziana jest w art. 226 kc in. Tak więc w określonych sytuacjach może żądać ich zwrotu na podstawie art. 226 kc lub przywracając stan poprzedni, zabrać przedmioty, które połączył z rzeczą stosownie do art. 227 kc. Biorąc pod uwagę realia przedmiotowej sprawy oczywistym jest, że niemożliwa jest druga z opcji ale nic nie stoi na przeszkodzie aby oskarżyciel

<p>realizował pierwszą w postępowaniu cywilnym. Dlatego można uznać, że jego prawa majątkowe w tym zakresie nie zostały naruszone. Zresztą już do chwili obecnej oskarżyciel uzyskał korzystne dla siebie rozstrzygnięcie polegające na zasądzeniu stosownych odszkodowań od innych, niż oskarżonych uczestników zdarzenia z 9 sierpnia 2018 roku.</p> <p>Generalnie stwierdzić należy, że spór jaki zaistniał pomiędzy stronami, a dotyczący stanu prawnego nieruchomości, jej posiadania dokonanych na nią nakładów ma charakter stricte cywilny i powinien być rozstrzygany właśnie we właściwych postępowaniach cywilnych. Dlatego, nie wydaje się aby w tym zakresie niezbędna była ingerencja aparatu wymiaru sprawiedliwości w postaci procedury karnej i konieczność stosowania sankcji.</p>		
Wniosek		
<p>Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim do ponownego rozpoznania.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Wobec niezasadności zarzutu apelacji prokuratora nie uwzględniono zawartego w niej wniosku.</p>		
3.2.	<p>Oskarżyciel posilkowy zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p>

1. obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, poprzez uznanie, że oskarżony w dniu 9 sierpnia 2018 roku nie wyczerpał znamion art. 288 kk, ponieważ nie mógł przewidzieć, że zostanie zakwestionowana ważność umowy darowizny na mocy której bez wiedzy brata, stał się większościovym właścicielem nieruchomości, ponieważ:

- w toku postępowania karnego, oskarżony składał w dniu 22 września 2019 roku oraz w dniu 21 maja 2019 roku, do akt sprawy pisma własnoręcznie podpisane, skierowane do Prezesa Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim, oraz do prokuratora w których żądał aby oskarżycielowi posiłkowemu nie udostępnić treści aktu darowizny z roku 2011, zawartej między matką oskarżonym, ponieważ wiedza R. M. o zawarciu umowy darowizny stała się zarzewiem konfliktu między braćmi i działań sądowych oskarżyciela posiłkowego,

- oskarżony dobrze wiedział, a przynajmniej mógł przepuszczać, widząc reakcję oskarżyciela posiłkowego, gdy dowiedział się o darowiźnie, że umowa darowizny zostanie zakwestionowana przez oskarżyciela posiłkowego, zostanie złożony pozew o jej unieważnienie (co miało miejsce już w lutym 2018 roku),

- trudno jest uznać, zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, że oskarżyciel posiłkowy miałby "odpuścić" poniesione przez siebie nakłady i przejść do porządku dziennym po tym, jak zainwestował

niezasadny

ponad 2,5 miliona złotych w tę nieruchomości

obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonego; poprzez uznanie, że oskarżony w dniu 9 sierpnia 2018 roku zlecając usunięcie nasadzeń nie wyczerpał znamion art. 288 kk gdyż jego działanie było skierowane na cudzą rzecz- w sytuacji, gdy cały zgromadzony materiał dowodowy dowodzi, że wszystkie nakłady były ponoszone przez oskarżyciela posiłkowego i były finansowane wyłącznie przez niego, zatem stały się jego własnością (oskarżyciel posiłkowy zakupił i nawoził ziemię, wyrównał, on kupił nasiona, zakupił drzewka owocowe , tuje, on zapłacił za zasadzenie i posianie, za robociznę), ponadto oskarżyciel był samoistnym posiadaczem w dobrej wierze, co dowodzi, że oskarżony zniszczył cudzą własność a nie własną,

2. obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu; poprzez uznanie, że oskarżony w dniu 9 sierpnia 2018 roku zlecając usunięcie nasadzeń nie wyczerpał znamion art. 288 kk gdyż trawy, drzewka, krzewy nie stanowią odrębnej od nieruchomości rzeczy, w sytuacji gdy znamiona przestępstwa określonego w art. 288 § 1 kk nie ograniczają przedmiotu tego przestępstwa tylko do rzeczy ruchomej (jak czyni to np. art. 278 § 1), lecz przepis ten chroni zarówno rzeczy ruchome, jak i nieruchomości i jej części składowe (tzn. ochronie na podstawie art. 288 § 1 podlegają więc tzw. nieruchomości gruntowe),

3. obrazę przepisów prawa materialnego poprzez błędne przyjęcie, że przepis art. 288 kk chroni jedynie właściciela rzeczy, w sytuacji, gdy zakresem ochrony przedmiotowego przepisu pozostaje również posiadanie rzeczy,

4. obrazę przepisów postępowania, a mianowicie naruszenie art. 4 kpk w zw. art. 7 kpk poprzez dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wewnątrznie sprzeczną, niezgodą z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego polegającego na:

a) pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, mianowicie zeznań świadka P. C., naocznego świadka zdarzenia, który zeznał w dniu 15 stycznia 2021 roku, iż kierowca koparki wynajęty przez oskarżonego miał niszczyć kostkę brukową, trawnik, boisko, tuje, które to zeznania dowodzą, że zlecone przez oskarżonego prace nie miały charakteru porządkującego,

b) poprzez przyjęcie, że to co dla oskarżyciela posiłkowego mogło być niszczeniem, to dla oskarżonego mogło być porządkowaniem w sytuacji, gdy cały zgromadzony materiał dowodowy, w tym zdjęcia, zeznania świadków jednoznacznie wskazują na dewastację roślinności (trawnika, tui, drzewek owocowych), zdarcie darniny, zniszczenie drogi, które nie mogą być uznane za czynności porządkowania, nawet przy bardzo zindywidualizowanym pojęciu czynności porządkowania,

c) poprzez przyjęcie, że zlecone przez oskarżonego czynności nie spełniają definicji niszczenia, w sytuacji, gdy

zgodnie z przyjętym orzecnictwem, niszczenie sprowadza się więc do unicestwienia rzeczy lub do istotnego naruszenia jej substancji, które uniemożliwia wykorzystywanie jej zgodnie z posiadanymi pierwotnie właściwościami i przeznaczeniem nie sposób jest zatem uznać, że połamane drzewka, wyrwane tuje, zdarta darń z trawnika, nie jest wypełnia znamion naruszenia jej substancji lub unicestwienia,

d) poprzez pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, mianowicie faktu, że oskarżony nie interesował się nigdy nieruchomością, nie był tam, nie inwestował, nie zajmował się żadnymi pracami na działce, więc w jakim celu miałby nagle w dniu 9 sierpnia 2018 roku, podjąć decyzję o przeprowadzeniu porządków, skoro nie było tam żadnych rzeczy oskarżonego ani jego żony, więc nie było ani celu porządkowania ani przedmiotu porządkowania (porządkowanie musi mieć jakiś obiektywnie istniejący cel),

e) poprzez pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, mianowicie faktu, że oskarżyciel posiłkowy być od 2004 roku samoistnym posiadaczem całej nieruchomości, i wszystkie nakłady przez niego poniesione, były dokonywane, finansowane w dobrej wierze,

f) poprzez pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, mianowicie faktu, że Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim wydał w dniu 29 sierpnia 2019 roku (sygn. akt I C 727/19) postanowienie (które się uprawomocniło) w przedmiocie zabezpieczenia powództwa o naruszenie posiadania przeciwko m. in. oskarżonemu, w którym sąd ustalił, że cytując pozwani naruszają

posiadanie powoda poprzez wkraczanie na nieruchomości dokonując zniszczeń, co oznacza, że według sądu czyny jakich dopuścił się m. in. oskarżony zostały w innym postępowaniu (prawomocnie ukończonym) uznane za niszczenie a nie porządkowanie,

g) poprzez uznanie, że zeznanie nieprawdy przez oskarżonego w postępowaniu spadkowym w roku 2004, jest bez znaczenia, ponieważ okoliczność, że oskarżony zeznał nieprawdę polegającą na wskazaniu, że R. M. nie miał w dniu składania zeznań żadnych dzieci (w sytuacji gdy miał już ich czwórkę), nie wpłynęłaby na treść orzeczenia sądu, w sytuacji, gdy zatajenie faktów przed sądem potwierdza uzasadnione podejrzenie, że celem oskarżonego i matki- J. M. było wprowadzenie sądu w błąd co do zapewnień spadkowych i pozyskanie nowego uzupełniającego postanowienia pod nieobecność oskarżyciela posiłkowego, na mocy którego jedynym właścicielem gruntu miała stać się J. M.,

h) poprzez błędne uznanie, że zmiana zeznań spadkowych oskarżonego i jego matki w 2004 roku "nie była świadomym złożeniem fałszywych zapewnień spadkowych", lecz może wynikała ze "zmiany ich świadomości co do obowiązujących w dacie otwarcia spadku regulacji prawnych", ponieważ w dacie otwarcia spadku, to jest w 1999 roku wszyscy spadkobiercy mieli świadomość, iż tylko i wyłącznie w obrocie prawnym nieruchomości jest określana jako "gospodarstwo rolne" (w szczególności miała ją J. M.), natomiast złożone w 2004 roku zapewnienia spadkowe, nie dotyczyły już kwalifikacji prawnej

nieruchomości, lecz złożenia zapewnienia, iż J. M. prowadziła (czyli uprawiała) wraz z mężem gospodarstwo rolne, co w całości nie odpowiadało prawdzie, ponieważ prowadzenie gospodarstwa rolnego jest czynnością faktyczną nie prawną i wymaga istnienia takich narzędzi, jak: woda, prąd, gaz, inwentarz, narzędzia rolnicze, zabudowania, dzięki którym owo prowadzenie jest możliwe, których fizycznie na nieruchomości nie było,

i) poprzez pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, mianowicie faktu, że "w świadomości oskarżonego" , nieruchomość w Papierni była gospodarstwem rolnym w sytuacji, gdy miała ona jedynie taki status prawny przy zakupie w 1978 roku (z uwagi na nieużytki rolne i ziemię VI klasy), w sytuacji gdy cały zgromadzony materiał dowodowy w sprawie dowodzi, że nieruchomość nie mogła być bez wody, prądu, mediów, zabudowań i inwentarza, narzędzi, pracowników gospodarstwem rolnym w ujęciu definicji legalnej z kodeksu cywilnego, tj. art. 55³ zgodnie z którym za gospodarstwo rolne uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą ora prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,

j) poprzez pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, mianowicie zeznań świadka O. M., F. M., M. O. i oskarżyciela posiłkowego, z których wynikało, że oskarżony wraz z żoną I. P., wielokrotnie stosowali szantaż wobec oskarżyciela ("R. znasz nasze warunki" informując go, że w każdej

chwili "zniszczenie może to się skończyć", jeśli przystanie na ich warunki finansowe,

k) poprzez pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, mianowicie zeznań świadka T. T., który zeznał, że ewidentnie operator koparki niszczył teren, a nie porządkował,

l) poprzez błędne uznanie, że na działkach (...) znajdowały się materiały określone przez oskarżonego jako śmieci, w sytuacji gdy na ów śmieci składały się: palety nowej kostki brukowej do położenia, deski drewna, zdemontowany kurnik, siatka do ogrodzenia dla psa - a wartość tych "śmieci" przekraczała ponad 5 tysięcy złotych,

m) błędne uznanie, że oskarżony jako właściciel działek (...) miał pełną swobodę podejmowania działań na tych działkach bez potrzeby liczenia się z nakładami poniesionymi przez oskarżyciela posiłkowego na przestrzeni ostatnich 15 lat,

n) pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, mianowicie zeznań M. O., naocznego świadka zdarzenia, która składając zeznania określiła działania oskarżonego jako niszczenie działki świadomie przez oskarżonego i jego żonę, ponieważ dewastacja roślinności, trawnika, drogi dojazdowej spowoduje brak chętnych do wynajmowania domu na imprezy okolicznościowe przez gości,

o) pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, mianowicie faktu, że w podpisanej pierwszej umowie darowizny między oskarżonym a jego matką, oboje poświadczyli nieprawdę, co do faktu, że nieruchomość jest niezabudowana

	oraz że wartość działki szacowana jest na 18 tysięcy złotych, choć wartość samego domu to kwota około 150 tysięcy złotych.
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny	
Ad 1 <p>Apelujący w zarzucie z pkt 1 w istocie kwestionuje ustalenia faktyczne Sądu I instancji, a nie kwalifikację prawną czynu przypisanego, a analiza nie tylko tego zarzutu ale całej apelacji prowadzi do wniosku, iż skarżąca nie zgadza się z ustaleniem sądu I instancji, który uznał, że I. M. dokonał zniszczenia swojego, a nie cudzego mienia. Do kwestii tej Sąd Okręgowy ustosunkowywał się już we wcześniejszej części uzasadnienia poświęconej apelacji prokuratora, która taki właśnie zarzut podnosiła, dlatego zawarta tam argumentacja pozostaje w dalszym ciągu aktualna. Niemniej niezbędnym jest poczynienie kilku dodatkowych uwag.</p> <p>I tak zauważyć wypada, że o błędnej kwalifikacji prawnej czynu przypisanego mówić można w przypadku skazania oskarżonego, a więc przypisania mu czynu a nie jego uniewinnienia. Przechodząc do oceny merytorycznej zarzutu, wskazać należy, że podniesione okoliczności nie wpływają na ocenę świadomości oskarżonego w dacie zdarzenia, co do przysługiwania mu prawa własności nieruchomości. Niechęć udostępnienia umowy darowizny bratu- oskarżycielowi posiłkowemu, związana z konfliktem rodzinnym na tle majątkowym nie dowodzi, że oskarżony wiedział, iż</p>	

prawo własności mu nie przysługuje. Zauważyć należy, że nie zakończyły się jeszcze postępowania cywilne w tym przedmiocie i nie jest wiadome, czy rzeczywiście jego prawo własności zostanie skutecznie zakwestionowane. W ocenie Sądu Okręgowego, wniesienie przez oskarżyciela posiłkowego w dniu 9 lutego 2018 roku powództwa o ustalenie nieważności umowy darowizny również nie było okolicznością wpływającą na świadomość oskarżonego, co do skutecznej możliwości zakwestionowania jego uprawnień. Podstawą stwierdzenia nieważności umowy miałyby być, zgodnie z twierdzeniem powoda - oskarżyciela posiłkowego jej niezgodność z zasadami współżycia społecznego. Podniósł on, że ponosił znaczne nakłady na nieruchomości, które zgodnie z obietnicą jego matki miały po jej śmierci przypaść jego wnukom, nadto zapewniał wysoki komfort życia swojej matce. Słusznie Sąd I instancji doszedł do wniosku, że zgłoszenie wskazanego roszczenia nie mogło wpływać na przekonanie oskarżonego, co do legalności przysługującego mu prawa własności. Fakt poniesienia nakładów, czy uczynienie obietnic przez matkę nie wpływa na to, że jako właścicielka nieruchomości mogła ona nimi swobodnie rozporządzać, w tym przekazać w drodze darowizny drugiemu.

Sąd Okręgowy szczegółowo odniósł się do pojęcia cudzej rzeczy pkt 3.1. niniejszego uzasadnienia i poczynione tam uwagi pozostają aktualne na gruncie podniesionego przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego zarzutu. Podkreślić jedynie należy w tym miejscu, iż kwestia poniesionych nakładów na nieruchomości, które stały

się jej częściami składowymi nie zmienia faktu, iż prawo własności nieruchomości, a więc również jej części składowych, przysługiwało oskarżonemu.

Ad 2

Niezasadnie apelujący podnosi zarzut uznania przez Sąd I instancji, iż trawy, drzewa, krzewy nie stanowią odrębnej od nieruchomości rzeczy. Rację ma apelujący, iż przepis art. 288 § 1 k.k. chroni rzeczy ruchome, jak i nieruchomości. Okoliczność ta jednak nie ma znaczenia w świetle podniesionego zarzutu. Bowiem, jak szeroko Sąd Okręgowy wskazał w pkt 3.1 uzasadnienia, wskazana roślinność z chwilą jej zasadzenia lub zasiania staje się częścią składową nieruchomości, zatem własnością właściciela tejże. Sąd I instancji dokonał prawidłowego ustalenia w tym zakresie.

Ad 3

Sąd Okręgowy szczegółowo do podniesionej w zarzucie kwestii odniósł się w pkt 3.1. niniejszego uzasadnienia i poczynione tam uwagi pozostają aktualne na gruncie podniesionego przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego zarzutu.

Ad 4

Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim rozpoznając sprawę w sposób prawidłowy i wyczerpujący rozważył wszelkie okoliczności i dowody ujawnione w toku rozprawy głównej, przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych (art. 4 k.p.k.). Ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd I instancji nie wykazuje błędów natury logicznej, nie była stronnicza, jak również nie wykracza

poza ramy swobodnej oceny dowodów, chronionej przepisem art. 7 k.p.k. W uzasadnieniu wyroku Sąd I instancji wskazał dowody, które obdarzył wiarygodnością oraz wyjaśnił, którym waloru wiarygodności odmówił i z jakich przyczyn na wiarę nie zasługują.

a,b,c) Niezasadnie pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wywodzi, iż Sąd I instancji pominął zeznania P. C. w zakresie, w którym wynika z nich, że zlecone przez oskarżonego prace doprowadziły do zniszczenia trawnika, drzewek owocowych i tui. Okoliczności te zostały przez Sąd I instancji ustalone między innymi w oparciu o zeznania wskazanego świadka. Wbrew zarzutowi pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego działania osób wykonujących zlecenie oskarżonego na działkach o numerach (...) zostały uznane przez Sąd za niszczenie mienia. Przepis bowiem art. 288 § 1 k.k. obejmuje również swoim zakresem niszczenie nieruchomości i jej części składowych, w tym właśnie krzewów i traw. Bezcelowym jest zatem na potrzeby przedmiotowej sprawy odróżnianie pojęć „porządkowania” i „niszczenia”. Niewątpliwie ustalonym faktem jest zniszczenie wskazanej roślinności przez oskarżonego. Okoliczność, czy oskarżony określał te prace jako porządkowe czy też nie, nie wpływa na ocenę skutków jego działania. Na marginesie jedynie wskazać należy, że określenie przywracania nieruchomości do stanu poprzedniego jako porządkowanie nie wydaje się być określeniem nieadekwatnym.

d) Fakt czy oskarżony interesował się czy wykonywał jakieś prace na należącej do niego

nieruchomości nie ma znaczenia dla faktu, że jest jej właścicielem. Okoliczności te nie pozbawiają go uprawnień właścicielskich, w tym do rozporządzania swoją rzeczą włącznie z jej zniszczeniem. Ocena jego działań i stojących z nimi motywów jako zgodnych z dobrymi obyczajami nie jest przedmiotem niniejszego postępowania, a ewentualnie postępowań cywilnych, które między stronami się toczą. W przedmiotowej sprawie należało bowiem ocenić jedynie czy oskarżony swoim działaniem nie naruszył norm prawa karnego.

e) Niezasadnie obrońca podnosi, że Sąd I instancji nie uwzględnił poniesienia przez oskarżyciela posiłkowego, jako samoistnego posiadacza w dobrej wierze wszystkich nakładów na nieruchomość, zniszczonych następnie przez oskarżonego. Po pierwsze, jak już Sąd Okręgowy wskazywał, oskarżony jako właściciel rzeczy posiada najszerszy katalog uprawnień względem niej, a stan faktyczny w postaci posiadania uprawnień tych nie likwiduje. Kwestia wzajemnych rozliczeń posiadacza i właściciela rzeczy jest przedmiotem odpowiedniej regulacji w kodeksie cywilnym i w drodze postępowania cywilnego strony mogą dochodzić przysługujących im roszczeń, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd I instancji.

f) Nie zasługuje na uwzględnienie również zarzut pominięcia postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia powództwa o naruszenie posiadania przeciwko m. in. oskarżonemu. Wskazany fakt nie miał znaczenia dla niniejszej sprawy w zakresie w jakim podniósł go apelujący, a więc że działanie

oskarżonego miało charakter niszczenia, a nie porządkowania, ponieważ do tej kwestii odniesiono się we wcześniejszej części uzasadnienia. Nie zmienia tej oceny tak podkreślana prawomocność postanowienia, które zapadło w sprawie

I C 727/19, bowiem postępowanie zabezpieczające nie rozstrzyga istoty sporu, a zabezpiecza wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia. Nadto należy podkreślić, iż stosownie do art. 8 k.p.k. sąd karny samodzielnie rozstrzyga zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu, poza prawomocnymi rozstrzygnięciami sądu kształtującymi prawo lub stosunek prawny. Takiego charakteru nie ma rozstrzygnięcie w przedmiocie ochrony naruszonego posiadania. Zwrócić należy uwagę, że w sprawach o naruszenie posiadania sąd bada jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia, nie rozpoznając samego prawa ani dobrej wiary pozwanego (art. 478 k.p.c.).

g,h,i) zarzuty nieistotne z tego powodu, że przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie nie była kwestia składania fałszywego zapewnienia w postępowaniu spadkowym dotyczącym ojca stron i ewentualnego wprowadzenia sądu spadkowego w błąd, a także na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy nie ma znaczenia czy nieruchomości będąca w posiadaniu oskarżyciela posiłkowego miała charakter gospodarstwa rolnego,

j) zarzut nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy, ponieważ jej przedmiotem nie stosowanie „szantażu” (należy domniemywać,

że autorka miała na myśli groźby karalne), jaki miał być stosowany wobec oskarżyciela posiłkowego

k) Niezasadnie zarzuca apelująca, że Sąd I instancji pominął zeznania świadka T. T., który zeznał, że ewidentnie operator koparki niszczył teren, a nie porządkował. Sąd Okręgowy, już odnosząc się do tego zagadnienia w uzasadnieniu co do zarzutów zawartych w pkt a,b,c. Niezrozumiałe jest przywiązanie apelującego do rozróżniania słów porządkowania i niszczenia, skoro Sąd I instancji jednoznacznie ustalił, iż doszło do zniszczenia poczynionych przez oskarżyciela posiłkowego nakładów.

l) Wbrew zarzutowi apelującego Sąd I instancji nie stwierdził, by wskazane w zarzucie przedmioty były śmieciami. Wręcz przeciwnie, Sąd I instancji zajął się również kwestią ewentualnego zniszczenia kurnika i materiałów budowlanych znajdujących się na działkach, czyniąc w tym zakresie prawidłowe ustalenie, że do takiego zniszczenia nie doszło na co w szczególności wskazuje dokumentacja fotograficzna oraz złożone przez strony oświadczenia w trakcie oględzin, prowadzonych na potrzeby sporządzenia opinii przez biegłego. Trafnie też sąd meriti podniósł, że wymienione wyżej przedmioty nie były objęte zarzutem aktu oskarżenia, stąd przypisanie oskarżonemu ewentualnego ich zniszczenia byłoby wyjściem poza granice aktu oskarżenia,

m) Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut apelującego z tego punktu, bowiem jak już Sąd Okręgowy wskazał, własność jest najszerszym prawem rzeczowym, pozwalającym oskarżonemu na

swobodnie rozporządzenie własną rzeczą włącznie z jej zniszczeniem. Kwestia, kto poniósł nakłady na nieruchomości, które następnie stały się jej częściami składowymi nie ma znaczenia dla prawa własności, a jedynie może być przedmiotem roszczeń cywilnych stron,

n) Niezasadnie apelujący podnosi zarzut pominięcia przez Sąd I instancji zeznań M. O. w zakresie, w którym wynika z nich że działania zlecone przez oskarżonego polegały na niszczeniu nakładów poczynionych przez oskarżyciela posiłkowego. Jak już wskazano, Sąd I instancji ustalił, iż w wyniku zleconych przez oskarżonego działań doszło do zniszczenia roślinności,

o) zarzut nie mający znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, ponieważ je przedmiotem nie było składanie fałszywych zeznań przez oskarżonego, czy jego matkę, jak również zniszczenie domu, dlatego jego wartość nie rzutuje na treść rozstrzygnięcia,

Wniosek

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wniósł o:

1. Zmianę zaskarżonego wyroku i odmienne orzeczenie co do istoty sprawy przez uznanie I. M. winnym zarzucanego mu czynu.

2. ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięzłe o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Wobec niezasadności podniesionych zarzutów, wniosek nie został uwzględniony.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
4.1.	
Zwięzłe o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
6.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 13 lipca 2021 roku, sygn. akt II K 922/19 w całości	
Zwięzłe o powodach utrzymania w mocy	
Wobec stwierdzenia niezasadności podniesionych w apelacjach zarzutów oraz braku okoliczności, które nakazywałyby uchylenie zaskarżonego wyroku z urzędu, Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.	
6.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięzłe o powodach zmiany	

6.9. <i>Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</i>		
6.1.7. <i>Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</i>		
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
6.1.8. <i>Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</i>		
6.10. <i>Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</i>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. <i>Koszty Procesu</i>		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II	<p>Stosownie do art. 632 pkt.2 kpk w zw z art.634 kpk i § 11 ust.2 pkt.4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015 poz.615), z uwagi na utrzymanie w mocy wyroku uniewinniającego, Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego zwrot poniesionych kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą w wysokości 840 złotych odpowiadającej stawce minimalnej.</p>
III	<p>Stosownie do § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 roku w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (Dz.U. 2013 poz. 663) wysokość wydatków ustalono na kwotę 20 złotych. Sąd Okręgowy stosownie do art. 636 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k. obciążył kwotą 10 złotych oskarżyciela posiłkowego, a pozostałą kwotą Skarb Państwa mając na uwadze, że sprawa w postępowaniu odwoławczym rozpoznawana była również w wyniku apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego.</p>

7. PODPIS